

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

4 päivänä helmikuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Maatalous – Yhteiset markkinajärjestelyt – Asetus (EY) N:o 1234/2007 – Maitokiintiöt – Ylijäämämaksut – Suojatun alkuperänimityksen (SAN) saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon tarkoitettu maito – Poissulkeminen – SEUT 32 artiklan a alakohta, SEUT 39 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan a alakohta, SEUT 40 artiklan 2 kohta sekä SEUT 41 artiklan b alakohta – Suhteellisuusperiaate ja syrjäytäkiellon periaate – Pätevyys

Asiassa C-640/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazion alueellinen hallintotuomioistuin, Italia) on esittänyt 21.5.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.8.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe,

Azienda Agricola Castagna Giovanni,

Azienda Agricola Castellani Enio Nereo e Giuliano Ss,

Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa,

Azienda Agricola Giacomazzi Vilmare,

Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss,

Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss,

Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano,

Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni,

Azienda Agricola Tadiello Roberto,

Azienda Agricola Turazza Mario,

Azienda Agricola Zuin Tiziano,

2 B Società Agricola Srl,

Azienda Agricola Fracasso Claudio ja

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Azienda Agricola Pozzan Mirko

vastaan

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) ja

Ministero delle Politiche agricole e forestali,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Toader ja M. Safjan,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe, Azienda Agricola Castagna Giovanni, Azienda Agricola Castellani Enio, Nereo e Giuliano Ss, Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa, Azienda Agricola Gacomazzi Vilmare, Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss, Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss, Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano, Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni, Azienda Agricola Tadiello Roberto, Azienda Agricola Turazza Mario, Azienda Agricola Zuin Tiziano ja 2 B Società Agricola Srl, edustajinaan F. Manzo ja P. Romano, avvocati,
- Azienda Agricola Pozzan Mirko, edustajinaan E. Ermondi ja M. Aldegheri, avvocatessa,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Euroopan komissio, asiamiehinään D. Bianchi ja F. Moro,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31.3.1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 856/84 (EYVL 1984, L 90, s. 10) 1–3 artiklan, maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28.12.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 (EYVL 1992, L 405, s. 1) 1 artiklan ja 2 artiklan 1 kohdan, maito- ja maitotuotealan maksun vahvistamisesta 29.9.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1788/2003 (EUVL 2003, L 270, s. 123) 1 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetusta) (EUVL 2007, L 299, s. 1) 55, 64 ja 65 artiklan sekä näiden asetusten liitteiden tulkintaa ja pätevyyttä.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe ja useat muut italialaiset maidontuottajat (jäljempänä yhdessä kyseessä olevat tuottajat) ja toisaalta Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (maatalousalan tukivirasto, Italia) ja Ministero delle Politiche agricole e forestali (maa- ja metsätalousministeriö, Italia; jäljempänä ministeriö) ja joka koskee kansallisen tuotannon korvaus- ja laskemismenettelyjä lisämaksujen määrittämiseksi maidon ja maitotuotteiden markkinointikaudelle 2008/2009.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 856/84 johdanto-osan ensimmäisestä ja neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että koska maitoalalla kysynnän ja tarjonnan välillä oli edelleen epätasapaino, unionin lainsäätäjä oli tällä asetuksella ottanut käyttöön tällä alalla lisämaksujärjestelmän, jonka nojalla perittiin lisämaksu määritettävän viitemäärän ylittävistä maitotuotteista ja/tai maitoa vastaavista tuotteista.
- 4 31.3.1984 annettiin asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä annettu asetus (ETY) N:o 857/84 (EYVL 1984, L 90, s. 13).
- 5 Lisämaksujärjestelmää jatkettiin useaan otteeseen, muun muassa asetuksella N:o 3950/92, johon on tehty useita muutoksia.
- 6 Erityisesti yksinkertaistamis- ja selventämistarkoituksessa viimeksi mainittu asetus kumottiin ja korvattiin asetuksella N:o 1788/2003, joka puolestaan kumottiin ja korvattiin 1.4.2008 alkaen asetuksella N:o 1234/2007.
- 7 Asetus N:o 1234/2007, johon myös tehtiin useita muutoksia, kumottiin maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1308/2013 (EUVL 2013, L 347, s. 671). Asetuksen N:o 1308/2013 230 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään kuitenkin, että maidontuotannon rajoittamista koskevan järjestelmän osalta II osan I osaston III lukua, 55 ja 85 artiklaa sekä liitteitä IX ja X sovelletaan 31 päivään maaliskuuta 2015.
- 8 Pääasiassa, joka koskee markkinointikautta 1.4.2008–31.3.2009, sovelletaan ajallisesti asetusta N:o 1234/2007, sellaisena kuin se on muutettuna 17.3.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 248/2008 (EUVL 2008, L 76, s. 6) (jäljempänä yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus), jolla suurempien maitomäärien tuotannon helpottamiseksi Euroopan unionissa ja markkinavaatimusten täyttämiseksi maitotuotteiden alalla on lisätty kiintiöitä kaikissa asetuksen N:o 1234/2007 liitteessä IX mainituissa jäsenvaltioissa 2 prosentilla 1.4.2008 lähtien.

Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus

- 9 Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen johdanto-osan 36, 37, 51 ja 105 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(36) Maitokiintiöjärjestelmän päätarkoituksena on vähentää asianomaisten markkinoiden kysynnän ja tarjonnan välistä epätasapainoa ja siitä johtuvaa rakenteellista ylijäämää ja siten tasapainottaa markkinoita, ja se on päätarkoituksena edelleen. Suoraan kulutukseen kerättyihin tai myytyihin tietyn takuukynnyksen ylittäviin maitomääriin sovellettava maksu olisi näin ollen säilytettävä. Tämän asetuksen tarkoituksen mukaisesti on tietyssä määrin tarpeen suorittaa erityisesti

terminologista yhdenmukaistamista sokeri- ja maitokiintiöjärjestelmien välillä säilyttäen kaikilta osin niiden osalta vallitseva oikeudellinen tilanne. – – Käsitteet 'kansallinen viitemäärä' ja 'tilakohtainen viitemäärä', sellaisina kuin ne ovat asetuksessa (EY) N:o 1788/2003, olisi näin ollen korvattava käsitteillä 'kansallinen kiintiö' ja 'tilakohtainen kiintiö', samalla kun pidetään voimassa määriteltävä oikeudellinen käsite.

(37) Tämän asetuksen mukaista maitokiintiöjärjestelmän sisältöä olisi mukautettava asetuksen (EY) N:o 1788/2003 mukaisesti. – –

– –

(51) Maidon, maitotuotteiden ja rasvojen kaupan pitämistä ja nimityksiä varten on otettu käyttöön useita oikeudellisia välineitä. Niiden tavoitteena on niin tuottajien kuin kuluttajien edun mukaisesti toisaalta parantaa maidon ja maitotuotteiden asemaa markkinoilla ja toisaalta varmistaa terve kilpailu maidosta tai muusta kuin maidosta saatavien levitettävien ravintorasvojen välillä. Maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisessä käytettävien nimitysten suojelemisesta 2 päivänä heinäkuuta 1987 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1898/87 [(EYVL 1987, L 182, s. 36)] sisältyvien sääntöjen tavoitteena on suojella kuluttajaa ja luoda vääristymättömät kilpailuehdot maitotuotteiden ja niiden kanssa kilpailevien tuotteiden välille tuotteiden nimitysten, merkintöjen ja mainonnan alalla. – – Tämän asetuksen tavoitteiden mukaisesti nämä säännöt olisi pidettävä voimassa.

– –

(105) Tähän asetukseen – – sisällytetään seuraavien asetusten säännökset:

– – –

– [asetus N:o 1898/87]

– – –”

10 Kyseisen asetuksen 55 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Kiintiöjärjestelmä koskee seuraavia tuotteita:

1. 65 artiklan a ja b alakohdassa määritellyt maito ja muut maitotuotteet;

– –

2. Jos tuottaja ylittää sovellettavan kiintiön – – näistä määristä peritään ylijäämämaksu, jollei II ja III jakson edellytyksistä muuta johdu.

– –”

11 Mainitun asetuksen 65 artiklassa, jossa pääasiallisesti toistettiin asetuksen N:o 1788/2003 5 artiklassa säädetyt määritelmät, säädettiin seuraavaa:

”Tässä jaksossa tarkoitetaan:

a) 'maidolla' yhdestä tai useammasta lehmästä lypettyä tuotetta;

- b) 'muilla maitotuotteilla' muita maitotuotteita kuin maitoa, erityisesti rasvatonta maitoa, kermaa, voita, jogurttia ja juustoa; nämä muunnetaan tarvittaessa maitoekvivalentiksi soveltamalla niihin komission vahvistamia kertoimia;
 - c) 'tuottajalla' viljelijää, jonka tila sijaitsee jonkin jäsenvaltion maantieteellisellä alueella ja joka tuottaa ja pitää kaupan maitoa tai joka valmistautuu harjoittamaan tällaista toimintaa hyvin pian;
 - d) 'tilalla' [yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä 29.9.2003 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 1782/2003 [(EUVL 2003, L 270, s. 1)] 2 artiklassa määriteltyä tilaa;
 - e) 'ostajalla' yritystä tai ryhmittymää, joka ostaa maitoa tuottajalta:
 - kerätäkseen, pakatakseen, varastoidakseen, jäähdyttäkseen ja jalostaakseen maitoa myös toimeksiantona,
 - myydäkseen maidon yhdelle tai useammalle maitoa tai muita maitotuotteita käsittelevälle tai jalostavalle yritykselle.
- –
- f) 'toimituksella' kaikkia tuottajan suorittamia maidon, ei kuitenkaan muiden maitotuotteiden, toimituksia ostajalle riippumatta siitä, hoitaako kuljetuksen tuottaja, ostaja, nämä tuotteet käsittelevä tai jalostava yritys taikka jokin kolmas osapuoli;
 - g) 'suoramyyntillä' tuottajan suorittamaa maidon myyntiä tai siirtoa suoraan kuluttajalle sekä tuottajan suorittamaa muiden maitotuotteiden myyntiä tai siirtoa. – –;
- –”

12 Tämän saman asetuksen 66 artiklan 1–3 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”1. Seitsemän 1 päivänä huhtikuuta 2008 alkavan peräkkäisen kahdentoista kuukauden jakson, jäljempänä 'kahdentoista kuukauden jakso', aikana kaupan pidettävien maidon ja muiden maitotuotteiden kansalliset tuotantokiintiöt vahvistetaan liitteessä X olevassa 1 kohdassa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut kiintiöt jaetaan tuottajien kesken 67 artiklan mukaisesti tekemällä ero toimitusten ja suoramyyntin välillä. Kansallisen kiintiön ylittäminen määritellään kansallisella tasolla kussakin jäsenvaltiossa tämän jakson mukaisesti eriteltynä toimitusten ja suoramyyntin osalta.

3. Liitteessä X olevassa 1 kohdassa esitetyt kansalliset kiintiöt vahvistetaan, jollei markkinoiden yleistilanteen vuoksi mahdollisesti tehtävästä tarkistuksesta ja tietyissä jäsenvaltioissa vallitsevista erityisolosuhteista muuta johdu.”

13 Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 67 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Tuottajien tilakohtaisen kiintiön tai tilakohtaisten kiintiöiden on 1 päivänä huhtikuuta 2008 vastattava heidän 31 päivän maaliskuuta 2008 mukaista tilakohtaista viitemääräänsä tai tilakohtaisia viitemääriään, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 päivänä huhtikuuta 2008 tapahtuneita kiintiöiden siirtoja, myyntejä ja muuntamisia.”

14 Kyseisen asetuksen 68 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä säännöt, joiden mukaisesti 71 artiklassa säädetyssä kansallisessa varannossa olevat määrät voidaan jakaa tuottajille joko kokonaisuudessaan tai osittain komissiolle ilmoitettavien objektiivisten perusteiden mukaisesti.”

15 Mainitun asetuksen 71 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on perustettava kansallinen varanto liitteessä IX vahvistetuille kansallisille kiintiöille erityisesti 68 artiklassa säädettyjä jakoja varten. – –”

16 Saman asetuksen 75 artiklan, joka koski kiintiöiden erityisiä siirtotoimenpiteitä, 2 kohdassa säädettiin, että 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet voidaan panna täytäntöön kansallisella tasolla, sopivalla alueellisella tasolla tai erityisillä keräilyalueilla.

17 Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 78 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettiin seuraavaa:

”Ylijäämämaksu, joka peritään kansallisen kiintiön ulkopuolella kaupan pidettävästä maidosta ja muista maitotuotteista, vahvistetaan II alajakson mukaisesti.”

18 Mainitun asetuksen 114 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Ihmisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita voidaan pitää kaupan maitona ja maitotuotteina ainoastaan, jos ne vastaavat liitteessä XII säädettyjä määritelmiä ja nimityksiä.”

19 Mainitun asetuksen 201 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jollei 3 kohdasta muuta johdu, kumotaan seuraavat asetukset:

– –

b) asetukset – – N:o 1788/2003 – – 1 päivästä huhtikuuta 2008;

c) asetukset – – N:o 1898/87 1 päivästä heinäkuuta 2008;

– –

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen asetusten kumoaminen ei vaikuta:

a) kyseisten asetusten perusteella annettujen yhteisön säädösten voimassaoloon; eikä

b) kyseisillä asetuksilla muihin yhteisön lainsäädännön säädöksiin, joita ei kumota tällä asetuksella, tehtyjen muutosten voimassaoloon.”

20 Saman asetuksen 204 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan sitä sovellettiin II osan I osaston III luvussa vahvistetun maidontuotannon rajoittamista koskevan järjestelmän osalta 1 päivästä huhtikuuta 2008.

21 Yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen liitteessä IX olevassa 1 kohdassa, jossa ilmoitettiin kullekin jäsenvaltiolle myönnetyt maitokiintiöt, osoitettiin tällä perusteella Italian tasavallalle 10 740 661,200 tonnia.

- 22 Kyseisen asetuksen liitteessä XII, jonka otsikko on ”114 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut maidon ja maitotuotteiden määritelmät ja nimitykset”, säädettiin seuraavaa:

” – –

II. Ilmaisun ’maito’ käyttö

1. Ilmaisulla ’maito’ tarkoitetaan yksinomaan tavanomaista yhdellä tai useammalla lypsämisellä utareista erittynyttä tuotetta, johon ei ole lisätty mitään ja josta ei ole poistettu mitään.

Ilmaisua ’maito’ saa kuitenkin käyttää

- a) maidosta, jota on käsitelty sen koostumusta muuttamatta, tai maidosta, jonka rasvapitoisuus on vakioitu 114 artiklan 2 kohdan ja liitteen XIII mukaisesti;
 - b) maidon perusmuotoa, laatuluokkaa, alkuperää ja/tai suunniteltua käyttöä määrittävän sanan tai määrittävien sanojen yhteydessä tai kuvaamaan maidon läpikäymää fyysistä käsittelyä tai maidon koostumukselle tehtyjä muutoksia sillä edellytyksellä, että nämä muutokset rajoittuvat maidon luontaisten ainesosien lisäämiseen ja/tai poistamiseen.
2. Tässä osassa ’maitotuotteilla’ tarkoitetaan yksinomaan maidosta saatuja tuotteita ottaen huomioon, että niihin voidaan lisätä niiden valmistuksen kannalta tarpeellisia aineita sillä edellytyksellä, ettei näitä aineita käytetä maidon minkään ainesosan osittaiseen tai täydelliseen korvaamiseen.

Maitotuotteita koskevat ainoastaan:

- a) seuraavat nimitykset:

– –

viii) juusto,

– –

- b) myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY [(EYVL 2000, L 109, s. 29)] 5 artiklassa tarkoitettut nimitykset tai nimet, joita tosiasiallisesti käytetään maitotuotteista.
3. Ilmaisua ’maito’ tai maitotuotteesta käytettäviä nimityksiä voidaan käyttää myös jonkin sanan tai sanojen yhteydessä, kun tarkoitetaan yhdistettyjä tuotteita, joissa mikään osa ei korvaa tai joissa mitään osaa ei ole tarkoitettu korvaamaan mitään maidon ainesosaa ja joissa maito tai maitotuote on olennainen osa määränsä tai tuotetta kuvaavan vaikutuksensa puolesta.
4. Jos komissio määrittelee, että maito tai maitotuote on peräisin muista kuin nautaeläimistä, on alkuperä mainittava.”

Asetus (EY) N:o 510/2006

- 23 Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 (EUVL 2006, L 93, s. 12) toisessa perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”Maataloustuotannon monipuolistamista olisi suositettava, jotta markkinoilla saavutetaan parempi kysynnän ja tarjonnan välinen tasapaino. Sellaisten tuotteiden menekin edistämisestä, joilla on tiettyjä ominaispiirteitä, voi olla huomattavaa etua maaseudun taloudelle erityisesti epäsuotuisilla alueilla tai syrjäiseuduilla parantamalla viljelijöiden tuloja ja siten, että maaseutuväestö pysyy näillä alueilla.”

- 24 Kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa, joka vastasi sanamuodoltaan maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL 1992, L 208, s. 1) 13 artiklan 1 kohtaa, säädettiin ”rekisteröityjen nimien” suojasta.
- 25 Asetuksella N:o 510/2006, joka sen 20 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan tuli voimaan 31.3.2006, kumottiin asetus N:o 2081/92.

Asetus (EY) N:o 248/2008

- 26 Asetuksen N:o 248/2008 kolmannessa, neljännessä ja viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
- ”(3) Neuvosto pyysi komissiota laatimaan markkinanäkymiä koskevan kertomuksen, kun maitoa ja maitotuotteita koskevat vuoden 2003 uudistukset oli toteutettu kokonaisuudessaan sen arvioimiseksi, onko lisäksi kiintiöiden myöntäminen aiheellista.
- (4) Kyseinen kertomus on laadittu, ja sen mukaan yhteisön markkinoiden ja maailmanmarkkinoiden nykytilanteen ja vuoteen 2014 ulottuvan jakson tilanearviointin perusteella on aiheellista myöntää kiintiöön kahden prosentin lisäkorotus, jotta voidaan helpottaa maidon lisätuotantoa yhteisössä ja täyttää maitotuotemarkkinoiden uudet vaatimukset.
- (5) Sen vuoksi on tarkoituksenmukaista korottaa asetuksen (EY) N:o 1234/2007 liitteen IX mukaisia kaikkien jäsenvaltioiden kiintiöitä kahdella prosentilla 1 päivästä huhtikuuta 2008.”

Italian oikeus

Asetus nro 49/2003

- 27 Maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevan lainsäädännön uudistamisesta 28.3.2003 annetun asetuksen nro 49 (decreto-legge n. 49 recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari), sellaisena kuin se on muunnettu muutettuna laiksi 30.5.2003 annetulla lailla nro 119 (GURI nro 124, 30.5.2003; jäljempänä asetus nro 49/2003), 2 §:n 1–2 bis momentissa säädetään seuraavaa:
- ”1. Tämän asetuksen ensimmäisestä soveltamisjaksosta lähtien tilakohtaiset viitemäärät, jotka jaetaan toimitusten ja suoramyynnin kesken, määritetään 26.11.1992 annetun lain nro 468 2 §:ssä säädettyjen A-kiintiöiden ja B-kiintiöiden yhteismäärällä siten, että otetaan huomioon 23.12.1994 annetun asetuksen nro 727 nojalla tehdyt vähennykset – – ja 1.3.1999 annetun asetuksen nro 43 1 §:n 21 momentin nojalla jaetut lisäksi kiintiöt.
2. Perustetaan AGEA:ssa – – julkinen kiintiörekisteri, johon kirjataan kunkin tuottajan tilakohtaiset viitemäärät, jotka jaetaan toimitusten ja suoramyynnin kesken.
- 2 bis. Ennen kunkin markkinointikauden alkua alueet ja autonomiset provinssit päivittävät ja määrittävät kunkin tuottajan tilakohtaisen viitemäärän – –”

Laki nro 468/1992

- 28 Maito- ja maitotuotealan kiireellisistä toimenpiteistä 26.11.1992 annetun lain nro 468 (legge n. 468 – *Misure urgenti nel settore lattiero-caseario*; GURI nro 286, 4.12.1992; jäljempänä laki nro 468/1992) 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädettiin seuraavaa:

”2. *Unione nazionale fra le associazioni di produttori di latte bovino* (Unalat) [(naudanmaidontuottajien yhdistysten kansallinen liitto)] jäsenenä olevien tuottajien sekä *Associazione produttori lattati* (Azoolat) (maidontuottajien yhdistys) jäsenten toimitus- ja suoramyyntikiintiöt jaetaan kahteen erilliseen osaan:

- a) A-kiintiöön, joka on sama kuin jaksolla 1991/1992 myönnetty tuotantokapasiteetti, joka vastaa tuottajien jaksolla 1988/1989 kaupan pitämien tuotteiden määrää. Niiden tuottajien osalta, joiden tuotantoon asetuksen N:o 857/84 3 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja tapahtumia ovat jaksolla 1988/1989 vaikuttaneet, on otettava huomioon jaksolla 1985/1986–1987/1988 kaupan pidettyjen tuotteiden määrä.
- b) B-kiintiöön, joka vastaa a kohdassa mainittujen tuottajien jaksolla 1991/1992 kaupan pitämien määrien positiivista eroa suhteessa jaksoon 1988/1989. Tuottajille, jotka ovat lähettäneet [maa- ja metsätalousministeriön 30.9.1985 antaman asetuksen], joka on julkaistu Italian virallisessa lehdessä (GURI nro 237, 8.10.1985), 2 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen ja joita a kohdan säännökset eivät koske, myönnetään B-kiintiö, joka vastaa jaksolla 1991/1992 kaupan pidettyjen tuotteiden määrää.

3. Tuottajille, jotka eivät kuulu mihinkään yhdistykseen, myönnetään maa- ja metsätalousministeriön 26.5.1992 antaman asetuksen, joka on julkaistu Italian virallisessa lehdessä (*Supplemento ordinario*, GURI nro 130, 4.6.1992) sekä mainittujen liitteiden myöhemmissä täydennysosissa A-kiintiöinä ilmoitetut kiintiöt. Myönnetty kiintiöt eivät voi ylittää jaksoilla 1990/1991 tai 1991/1992 tosiasiallisesti tuotettuja ja kaupan pidettyjä määriä, paitsi jos tuottaja on lopettanut toimintansa ennen jaksoa 1990/1991 saamatta mitään korvausta maidontuotannon lopettamisesta taikka teurastuskorvausta. – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 29 AGEA lähetti maidon ja maitotuotteiden markkinointikauden 2008–2009 osalta kullekin kyseessä olevalle italialaiselle tuottajalle tiedonantoja, jotka koskivat kansallisten tuotantojen korvaus- ja laskemismenettelyjä näiden maksettavaksi tulevien lisämaksujen määrittämiseksi.
- 30 Nämä tuottajat nostivat kanteen niitä vastaan annettujen maksumääräysten sekä kaikkien näihin maksumääräyksiin liittyvien AGEA:n tai ministeriön kirjeiden kumoamiseksi.
- 31 Ne katsovat, että nämä toimet ovat lainvastaisia muun muassa unionin oikeuden noudattamatta jättämisen vuoksi. Väitteidensä tueksi ne vetoavat muun muassa siihen, etteivät maito- ja maitotuotealan kansallisen tuotannon tason määrittämisen mahdollistavat tiedot ole luotettavia. Ne katsovat näin ollen, että sellaisten juustojen, jotka ovat saaneet suojatun alkuperänimityksen (SAN) ja jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, tuotantoon tarkoitettujen maitomäärien olisi jätettävä ottamatta huomioon jäsenvaltioille myönnettyä taattua kokonaismäärää laskettaessa.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että maitokiintiöiden osalta tarve suojella maidon ja maitotuotteiden kysynnän ja tarjonnan välistä tasapainoa koskee ainoastaan unionin sisämarkkinoita. Näin ollen maitoa, joka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja unionin ulkopuolelle vietäviksi tarkoitettujen maitotuotteiden tuotantoon, ei pitäisi ottaa huomioon laskettaessa maitokiintiöitä ja kansallisia viitemääriä, joten lisämaksun pitäisi koskea vain 12 kuukauden jakson aikana yksinomaan unionin markkinoilla myytyjä lehmänmaitomääriä tai muita maitotuotemääriä.

- 33 Tällainen tulkinta ilmenee ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asetuksista N:o 856/84, jonka säännöt on toistettu sitä seuranneissa asetuksissa ja joka koskee ainoastaan ”maitotuotteiden markkinoita yhteisössä”, samoin kuin yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen johdanto-osan 51 perustelukappaleesta, jossa ei viitata nimenomaisesti unionin ulkopuolelle vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen ja kaupan pitämiseen. Lisäksi 25.3.2004 annetussa tuomiossa Azienda Agricola Ettore Ribaldi ym. (C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179) ei kyseenalaisteta kyseisten asetusten tällaista tulkintaa.
- 34 Tältä osin mainittu tuomioistuin korostaa sitä, että SAN-tuotteet ovat ainutlaatuisia. Tällaisten tuotteiden tuottamiseen käytettävällä maidolla on erityispiirteitä, koska sekä sen tuotannon että sen käytön on edelleen rajoitettava suojatun alkuperänimityksen alueelle. Tällä maidolla ei myöskään ole muita markkinoita eikä käyttäjiä kuin laitokset, jotka tuottavat tätä tuotetta. Lisäksi silloin, kun lopputuote on tarkoitettu vietäväksi unionin ulkopuolelle ja siltä osin kuin se tosiasiallisesti on viety, sillä ei voi olla mitään vaikutusta maitotuotteiden kysynnän ja tarjonnan väliseen suhteeseen jäsenvaltioiden sisämarkkinoilla.
- 35 Näin ollen se, että kullekin jäsenvaltiolle jaettuja maitomääriä määritettäessä otetaan huomioon ne määrät, jotka ovat olleet tarpeen sellaisten maitotuotteiden tuottamiseen, jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, johtaisi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan siihen, että kansallisten viitemäärien ja näin ollen tilakohtaisten viitemäärien myöntäminen ei ole luotettavaa. Lisäksi siitä, että suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon tarvittaviin maitomääriin sovelletaan samaa maitokiintiöjärjestelmää kuin unionin sisällä myytäväksi tarkoitettuihin maitomääriin, seuraisi, että erilaisia tilanteita kohdellaan samalla tavoin.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii näin ollen sitä, onko kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan kansallisia kiintiöitä laskettaessa otetaan huomioon suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon tarkoitettujen maitomäärien, yhteensoveltuva niiden asetusten merkityksellisten säännösten kanssa, joilla otetaan käyttöön lisämaksuja maitoalalla.
- 37 Kyseinen tuomioistuin pohtii toissijaisesti tällaisen maitokiintiöjärjestelmän pätevyyttä suojattujen alkuperänimitysten suojelua koskevien tavoitteiden, SEUT 32 artiklan a alakohdan, SEUT 39 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan, SEUT 40 artiklan 2 kohdan ja SEUT 41 artiklan b alakohdan sekä oikeusvarmuuden, luottamuksensuojan, syrjintäkiellon ja elinkeinovapauden periaatteiden kannalta.
- 38 Näissä olosuhteissa Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazion alueellinen hallintotuomioistuin, Italia) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [asetuksen N:o 856/84] 1–3 artiklaa, [asetuksen N:o 3950/92] 1 artiklaa ja 2 artiklan 1 kohtaa, [asetuksen N:o 1788/2003] 1 artiklan 1 kohtaa ja 5 artiklaa ja [yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen] 55, 64 ja 65 artiklaa ja näiden asetusten liitteitä siltä osin kuin niillä pyritään suojaamaan maitotuotteiden kysynnän ja tarjonnan tasapainoa unionin markkinoilla, tulkittava siten, että niiden mukaan tuotanto, joka on tarkoitettu SAN-juustojen vientiin unionin ulkopuolisiin maihin, jätetään pois ’maitokiintiöitä’ laskettaessa viimeksi mainittujen tuotteiden osalta [asetuksen N:o 2081/92] 13 artiklassa, sellaisena kuin tämä on vahvistettu [asetuksen N:o 510/2006] ja [maaloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuajankäytöstä 21.11.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1151/2012 (EUVL 2012, L 343, s. 1)] 4 ja 13 artiklassa, säädettyjen suojelutavoitteiden mukaisesti SEUT 32, SEUT 39, SEUT 40 ja SEUT 41 artiklassa vahvistettuja periaatteita noudattaen?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko tällainen säännöstö näin tulkittuna esteenä sille, että tilakohtaisiin viitemääriin sisällytetään unionin ulkopuolelle vietäviksi tarkoitettujen SAN-juustojen tuotantoon tarkoitettut maitomäärät, kuten [asetuksen nro 49/2003] 2 §:ssä ja [lain nro 468/1992] 2 §:ssä säädetään, siltä osin kuin tähän viitataan asetuksen nro 49/2003 2 §:ssä?
- 3) Toissijaisesti, jos tätä tulkintaa ei pidetä oikeana, ovatko [asetuksen N:o 856/84] 1–3 artikla, [asetuksen N:o 3950/92] 1 artikla ja 2 artiklan 1 kohta, [asetuksen N:o 1788/2003] 1 artiklan 1 kohta ja 5 artikla ja [yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen] 55, 64 ja 65 artikla ja näiden asetusten liitteet (luettuina yhdessä [asetuksen nro 49/2003] 2 §:ään ja [lain nro 468/1992] 2 §:ään sisältyvien niiden täytäntöön panemiseksi annettujen Italian kansallisten säännösten kanssa, siltä osin kuin tähän viitataan asetuksen nro 49/2003 2 §:ssä), joiden mukaan yhteisön ulkopuolisten maiden markkinoille vietyjen tai tarkoitettujen SAN-juustojen tuotantoon käytetty maito sisällytetään jäsenvaltioille jaettua määrää koskevaan laskelmaan tämän viennin mukaisessa suhteessa eikä sitä jätetä pois laskelmasta, ristiriidassa niiden suojelutavoitteiden kanssa, joista säädetään SAN-tuotantoa suojaavassa asetuksessa N:o 2081/92, erityisesti sen 13 artiklassa, sellaisena kuin tämä on vahvistettu asetuksessa N:o 510/2006 ja asetuksessa N:o 1151/2012, sekä myös viimeksi mainitun asetuksen 4 artiklassa säädetyn suojelutavoitteen kanssa, ja ovatko ne lisäksi ristiriidassa SEUT 32, SEUT 39, SEUT 40 ja SEUT 41 artiklan ja oikeusvarmuuden periaatteen, luottamuksensuojan periaatteen, suhteellisuusperiaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen sekä sen periaatteen kanssa, joka koskee vapautta harjoittaa elinkeinoa tuotteiden viemiseksi unionin ulkopuolelle?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklaa tulkittava siten, että niissä jätetään maidon ja muiden maitotuotteiden tuotantoa koskevien kansallisten kiintiöiden ja ylijäämämaksujen laskennasta pois maitomäärät, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon.
- 40 Tältä osin on todettava, että kyseisen asetuksen 65 artiklan a ja b alakohdassa ei määritellä ”maitoa” ja ”muita maitotuotteita” sen perusteella, miten niitä käytetään tiettyjen johdannaistuotteiden, kuten SAN-juustojen, tuotantoon.
- 41 Lisäksi kyseisen asetuksen 55 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla kiintiöjärjestelmää sovelletaan tämän saman asetuksen 65 artiklan a ja b alakohdassa määriteltyyn maitoon ja maitotuotteisiin, ja tästä kiintiöjärjestelmästä säädetään täsmällisemmin kyseisen asetuksen 66–78 artiklassa. Toisaalta yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos tuottaja ylittää vastaavan kiintiön, peritään ylijäämämaksu kyseisten määrien osalta kyseisen asetuksen II ja III jaksossa säädettyjen edellytysten mukaisesti.
- 42 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan näitä säännöksiä tulkittaessa on näin ollen otettava huomioon paitsi niiden sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännökset ovat (ks. analogisesti tuomio 11.9.2019, Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, 26 kohta).
- 43 On todettava, että sekä maitokiintiöjärjestelmää koskeviin säännöksiin että näiden kiintiöiden lisäksi kaupan pidettyjen maito- ja maitotuotteiden määriä koskevaan maksujärjestelmään liittyviin säännöksiin ei sisälly erityisiä sääntöjä, jotka koskisivat muiden maitotuotteiden, jotka ovat saaneet

suojatun alkuperänimityksen ja jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, tuotantoon tarkoitettuja maitomääriä. Erityisesti on todettava, että näissä säännöksissä ei vahvisteta kyseisiä järjestelmiä sen nimityksen perusteella, joka voidaan antaa näille maitotuotteille, eikä niiden lopullisen määränpään perusteella.

- 44 Tällaista toteamusta tukee yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen tavoite, sellaisena kuin se ilmenee erityisesti sen 36 perustelukappaleesta, samoin kuin asetuksella N:o 856/84 käyttöön otetun ja useaan kertaan jatkettun viitemäärät ylittäviin maitomääriin sovellettavan maksujärjestelmän tavoite. Tämä tavoite muodostuu asianomaisten markkinoiden kysynnän ja tarjonnan välisen epätasapainon ja siitä johtuvien rakenteellisten ylijäämien pienentämisestä markkinoiden tasapainottamiseksi. Maitokiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmissä unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut toimia koko maidontuotannon kasvun hallitsemiseksi unionin sisällä näiden tuotteiden myyntimahdollisuuksista riippumatta.
- 45 Unionin lainsäätäjän tavoite ilmenee nimenomaisesti, kuten Italian hallitus ja komissio ovat korostaneet kirjallisissa huomautuksissaan, asetuksen N:o 856/84 viidennestä perustelukappaleesta, jonka mukaan yhteisölle vahvistettu taattu kokonaismäärä on vahvistettu ottaen huomioon sekä kotimaan kulutuksen taso että vientimahdollisuudet.
- 46 Kuten myös asetuksen N:o 248/2008 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleesta ilmenee, unionin lainsäätäjä on lisäksi perustellakseen kullekin jäsenvaltiolle myönnettyjen kiintiöiden kahden prosentin lisäkorotusta, jolla on tarkoitus helpottaa maidon lisätuotantoa unionissa ja täyttää maitotuotemarkkinoiden uudet vaatimukset, tukeutunut markkinanäkymiä koskevaan komission kertomukseen, joka koski tilannetta sekä unionin markkinoilla että ”maailmanmarkkinoilla”.
- 47 Lopuksi on katsottava, että pääasian kantajien puoltama tulkinta, jonka mukaan ne maitomäärät, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon, on jätettävä pois laskettaessa maidon ja muiden maitotuotteiden kansallisia tuotantokiintiöitä sekä ylijäämämaksuja, edellyttää, että tuottajien jalostajille toimittama maito, joka on tarkoitettu kolmansiin maihin vietävien SAN-juustojen valmistukseen, on nimenomaan tunnistettavissa ja jäljitettävissä kunkin tuottajan tasolla. Kuten Italian hallitus ja komissio korostavat, maitokiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmien soveltamiseksi unionin oikeudessa ei kuitenkaan velvoiteta maidontuottajia varautumaan tällaiseen jäljitettävyyteen sen mukaan, onko maito tarkoitettu kolmansiin maihin vietävien suojatun alkuperänimityksen saaneiden juustojen valmistukseen vai ei.
- 48 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklaa on tulkittava siten, että niissä ei maidon ja muiden maitotuotteiden tuotantoa koskevia kansallisia kiintiöitä sekä ylijäämämaksuja laskettaessa suljeta pois sellaisia maitomääriä, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon.

Toinen kysymys

- 49 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas kysymys

- 50 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta arvioimaan yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklan pätevyyttä siltä osin kuin niissä ei maidon ja muiden maitotuotteiden tuotantoa koskevia kansallisia kiintiöitä ja ylijäämämaksuja laskettaessa suljeta pois maitomääriä, jotka on tarkoitettu suojatun

alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon, sekä SAN-suojan tavoitteisiin nähden, sellaisina kuin ne ilmenevät asetuksen N:o 510/2006 13 artiklasta sekä SEUT 32 artiklan a alakohdasta, SEUT 39 artiklan 1 kohdasta, SEUT 39 artiklan 2 kohdan a alakohdasta, SEUT 40 artiklan 2 kohdasta ja SEUT 41 artiklan b alakohdasta, että oikeusvarmuuden periaatteeseen, luottamuksensuojan periaatteeseen, suhteellisuusperiaatteeseen, syrjintäkiellon periaatteeseen ja elinkeinovapautteen nähden.

- 51 Ensinnäkin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksistä, jotka koskevat yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklan yhdenmukaisuutta suojatun alkuperänimityksen saaneiden tuotteiden suojelua koskevien tavoitteiden kanssa, sellaisina kuin ne ilmenevät erityisesti asetuksen N:o 510/2006 13 artiklasta, on todettava yhtäältä, että maitokiintiöjärjestelmällä ja suojattuja alkuperänimityksiä koskevalla säännöstöllä on yhteisiä tavoitteita, kuten tarjonnan ja kysynnän paremman tasapainon toteuttaminen markkinoilla. Vaikka tähän käytettävät keinot eivät olekaan samanlaisia, erityisesti yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen johdanto-osan 36 perustelukappaleesta ja asetuksen N:o 510/2006 johdanto-osan toisesta perustelukappaleesta ilmenee, etteivät ne myöskään ole vastakkaisia.
- 52 On muistutettava, että – kuten unionin tuomioistuin on todennut 17.10.2019 antamansa tuomion Caseificio Cirigliana ym. (C-569/18, EU:C:2019:873) 36 kohdassa – suojattuihin alkuperänimityksiin sovellettavalla säännöstöllä suojataan niiden käyttöön oikeutettuja, jotta sellaiset ulkopuoliset, jotka pyrkivät hyötymään nimitysten saamista maineesta, eivät voisi käyttää kyseisiä nimityksiä väärin.
- 53 Tämä säännöstö on siten keino korostaa tuotteen laatua ennalta määriteltyjen kriteerien mukaisesti. Maitokiintiöjärjestelmään sisältyy puolestaan säännöksiä, jotka vaikuttavat tuotannon määrään.
- 54 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vetoaa niiden perustelujen tueksi, joiden tarkoituksena on sulkea pois kyseisten kiintiöiden laskemisessa sellaisen maidon tuotanto, jota käytetään kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen SAN-juustojen valmistuksessa, asetukseen N:o 1898/87, jonka säännökset on kumottu 1 päivästä heinäkuuta 2008 yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen 201 artiklan 1 kohdan c alakohdalla ja sisällytetty viimeksi mainittuun asetukseen, kuten kyseisen asetuksen 105 perustelukappaleesta ilmenee.
- 55 Tältä osin on muistutettava, että yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 114 artiklan 1 kohdan mukaan ihmisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita voidaan pitää kaupan maitona ja maitotuotteina ainoastaan, jos ne vastaavat kyseisen asetuksen liitteessä XII, joka koskee maidon ja maitotuotteiden määritelmiä ja nimityksiä, säädettyjä määritelmiä ja nimityksiä.
- 56 Kyseistä säännöstä ei kuitenkaan voida tulkita siten, että siinä säädettäisiin sellaisten maitomäärien pois sulkemisesta, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden tuotantoon. Näiden maidon ja maitotuotteiden nimityksen suojelua koskevien sääntöjen tarkoituksena oli siten suojella tätä nimitystä ottaen huomioon näiden tuotteiden luonnollinen koostumus sekä yhteisön tuottajien ja kuluttajien etu (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 15 ja 32 kohta), eikä niillä ole mitään merkitystä maitokiintiöjärjestelmän soveltamisalan tulkinnassa, koska ne kuuluvat – kuten mainitun asetuksen 51 perustelukappaleesta ilmenee – maidon, maitotuotteiden ja rasvojen kaupan pitämisen ja nimitysten sääntelyyn liittyviin toimenpiteisiin.
- 57 Tästä seuraa, että suojattujen alkuperänimitysten suojaamista koskevissa tavoitteissa, sellaisina kuin ne ilmenevät asetuksen N:o 510/2006 13 artiklasta, ei edellytetä, että suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon tarkoitettujen maitomäärien jätetään yhteisistä markkinajärjestelyistä annetussa asetuksessa säädettyjen maidon ja muiden maitotuotteiden kansallisten tuotantokiintiöiden laskemisen ulkopuolelle.

- 58 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksistä, jotka koskevat kiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmien, sellaisena kuin ne ilmenevät yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklasta, yhteensoveltuvuutta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemien ja tämän tuomion 50 kohdassa tarkoitettujen EUT-sopimuksen artiklojen kanssa, on muistutettava, että unionin lainsäätäjällä on yhteisen maatalouspolitiikan alalla laaja harkintavalta, joka perustuu siihen, että sille on SEUT 40–SEUT 43 artiklassa annettu poliittisluonteisia tehtäviä (tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 44 kohta).
- 59 Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset koskevat sitä, onko SEUT 32 artiklan a alakohdassa vahvistettuja tavoitteita mahdollisesti rikottu kiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmillä, sellaisina kuin niitä on tulkittu tämän tuomion 48 kohdassa. Kyseinen tuomioistuin pohtii nimittäin tällaisten järjestelmien yhteensoveltuvuutta tästä EUT-sopimuksen määräyksestä johtuvan jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisen kaupan edistämistä koskevan tavoitteen kanssa.
- 60 Tältä osin on todettava, että vaikka komissio SEUT 32 artiklan a alakohdan nojalla pitää lähtökohtanaan EUT-sopimuksen kolmannen osan II osastossa olevassa 1 luvussa, jonka otsikko on ”Tulliliitto”, määrättyjä tehtäviään hoitaessaan tarvetta edistää jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välistä kauppaa, ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene, ettei maitokiintiöjärjestelmää hyväksyttäessä olisi otettu huomioon tarvetta edistää jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välistä kauppaa.
- 61 Joka tapauksessa on niin, että vaikka SEUT 32 artiklan a alakohdassa unionin lainsäätäjä veloitettaisiin sulkemaan pois suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen maitotuotteiden tuotantoon tarkoitettujen maitomäärät, unionin lainsäätäjällä yhteisen maatalouspolitiikan alalla oleva laaja harkintavalta huomioon ottaen ei voitaisi katsoa, että se olisi ylittänyt sille tämän politiikan täytäntöönpanossa annetun laajan harkintavallan, kun se ei ole sulkenut pois tätä maitoa kiintiöiden ja ylijäämämaksujen laskemisessa.
- 62 SEUT 39 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden mahdollisesta loukkaamisesta on muistutettava, että – kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – unionin toimielinten on varmistettava näiden yksittäisten tavoitteiden välillä ilmenevien ristiriitaisuuksien edellyttämä jatkuva yhteensovittaminen ja tarpeen vaatiessa asetettava jokin niistä väliaikaisesti etusijalle niiden taloudellisten tosiseikkojen tai olosuhteiden mukaisesti, jotka huomioon ottaen ne tekevät päätöksensä (tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 45 kohta ja määräys 3.12.2019, Fruits de Ponent v. komissio, C-183/19 P, ei julkaistu, EU:C:2019:1039, 25 kohta).
- 63 Kuten unionin tuomioistuin on todennut asetuksesta N:o 1788/2003, asettaessaan markkinoiden vakauttamistavoitteen väliaikaisesti etusijalle neuvosto ei ole ylittänyt harkintavaltaansa (tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 51 kohta).
- 64 Lisäksi maksujärjestelmän tarkoituksena on maidontuotantoa rajoittamalla palauttaa tasapaino kysynnän ja tarjonnan välille maitomarkkinoilla, joille on tunnusomaista rakenteellinen ylijäämä, ja tämä järjestelmä liittyy siten yhtäältä maidontuotannon järkipäristä kehittämistä koskeviin tavoitteisiin ja toisaalta, vakauttamalla kyseisen maatalousväestön tuloja, kyseisen väestön kohtuullisen elintason säilyttämistä koskevaan tavoitteeseen (ks. mm. tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 53 kohta).
- 65 Sama pätee yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan asetukseen. Erityisesti kyseisen asetuksen johdanto-osan 36 ja 37 perustelukappaleesta ilmenee, että asetus on osa asetuksella N:o 1788/2003 tavoiteltujen päämäärien ja siinä niiden saavuttamiseksi käyttöön otettujen keinojen jatkuvuutta.
- 66 Toisaalta siitä väitteestä, jonka mukaan neuvosto on SEUT 39 artiklan 2 kohdan a alakohdan vastaisesti jättänyt ottamatta huomioon SAN-juustojen valmistuksessa käytetyn maidon tuotannon erityispiirteet maitokiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmät vahvistaessaan, vaikka suojatut alkuperänimitykset liittyvät

kiinteästi tiettyyn maantieteelliseen alueeseen, on muistutettava, että kyseisessä määräyksessä määrätään velvollisuudesta ottaa huomioon yhteistä maatalouspolitiikkaa ja sen mahdollisia erityismenetelmiä suunniteltaessa ”maatalouselinkeinon erityisluonne, joka johtuu maatalouden yhteiskunnallisesta rakenteesta sekä eri maatalousalueiden välisistä rakenteellisista eroista ja luonnonolojen eroista”. Ei kuitenkaan voida katsoa, että suojattujen alkuperänimitysten erityispiirteet kuuluvat kyseisessä määräyksessä tarkoitettuihin eri maatalousalueiden välisiin rakenteellisiin eroihin ja luonnonolojen eroihin, koska nämä erityispiirteet johtuvat erityisesti unionin lainsäätäjän valinnoista edistää maataloustuotannon eriytymistä korostamalla tuotteiden alkuperää.

- 67 Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevassa asetuksessa on päinvastoin säännöksiä, joilla taataan tietty joustavuus, jonka avulla voidaan muun muassa ottaa huomioon eri maatalousalueiden väliset rakenteelliset erot ja luonnonolojen erot, ja jotka koskevat esimerkiksi kansallisten kiintiöiden tarkistamista markkinoiden yleistilanteen vuoksi ja tietyissä jäsenvaltioissa vallitsevien erityisolosuhteiden vuoksi, kuten kyseisen asetuksen 66 artiklan 3 kohdasta ilmenee, tai mahdollisuutta jakaa tuottajille joko kokonaisuudessaan tai osittain kansallisessa varannossa olevat määrät, kuten mainitun asetuksen 68 artiklasta ilmenee, tai vielä jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää kiintiöiden erityisistä siirtotoimenpiteistä kansallisella tasolla, sopivalla alueellisella tasolla tai erityisillä keräilyalueilla, kuten saman asetuksen 75 artiklassa säädetään.
- 68 Myöskään sillä perusteella, että SAN-juuston tuottajat eivät olisi muihin juuston tuottajiin rinnastettavassa tilanteessa, ei voitaisi katsoa, että se, että laskettaessa kansallisia kiintiöitä ja näiden kiintiöiden lisäksi kaupan pidettyjä määriä koskevia maksuja mukaan lasketaan kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen SAN-juustojen tuotantoon tarkoitettut maitomäärät, rikkoisi SEUT 40 artiklan 2 kohdassa asetettuja rajoja.
- 69 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kyseisen määräyksen mukaan maatalouden yhteinen markkinajärjestely voi käsittää kaikki SEUT 39 artiklassa lueteltujen tavoitteiden toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet, eikä siinä saa syrjiä tuottajia tai kuluttajia unionissa.
- 70 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavoin eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavoin, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 67 kohta).
- 71 Kuten Italian hallitus esittää kirjallisissa huomautuksissaan, sen seikan perusteella, että SAN-juustoa voidaan myydä unionin ulkopuolella maitotuotemarkkinoilla, ei kuitenkaan ole mahdollista eriyttää sitä pelkästään tästä syystä muista maitotuotteista.
- 72 Joka tapauksessa unionin tuomioistuin on todennut, että vaikka oletettaisiin, että asetuksella N:o 1788/2003, jota sovelletaan erotuksetta kaikkiin viitemäärien haltijoihin, otetaan käyttöön erilainen kohtelu suojatun alkuperänimityksen saaneiden tuotteiden valmistukseen tarkoitettun maidon ja muiden maitotuotteiden valmistukseen tarkoitettun maidon tuotannon välillä ja että se rasittaa tästä syystä enemmän tiettyjä tuottajia, tällainen erilainen kohtelu ei merkitse syrjintää, koska yhteisen markkinajärjestelyn puitteissa toteutettu toimenpide, jolla se on otettu käyttöön ja jolla on tuottajille heidän tuotantonsa erityisen luonteen vuoksi erilaisia vaikutuksia, perustuu objektiivisiin, yhteisen markkinajärjestelyn kokonaisvaltaisen toiminnan tarpeita vastaaviin arviointiperusteisiin Tilanne on tämä maitokiintiö- ja lisämaksujärjestelmien osalta, jotka on rakennettu sillä tavoin, että tilakohtaiset viitemäärät vahvistetaan sellaiselle tasolle, ettei niiden yhteismäärä ylitä kullekin jäsenvaltiolle taattua kokonaismäärää (ks. vastaavasti tuomio 14.5.2009, Azienda Agricola Disarò Antonio ym., C-34/08, EU:C:2009:304, 69 kohta).
- 73 Tästä seuraa, että sitä, että näiden järjestelmien soveltamisalaan kuuluvaan tuotantoon on sisällytetty maitomäärät, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon, ei voida pitää syrjintäkiellon periaatteen vastaisena.

- 74 SEUT 41 artiklan b alakohdan mahdollisesta rikkomisesta on muistutettava, että kyseisen määräyksen mukaan SEUT 39 artiklassa lueteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi yhteisessä maatalouspolitiikassa voidaan muun muassa yhteisin toimin edistää joidenkin tuotteiden kulutusta. Kyseiseen määräykseen ei kuitenkaan sisälly velvoitteita, jotka sellaisinaan kuuluisivat unionin toimielimille.
- 75 Ei voida myöskään katsoa, että nämä maitokiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmät olisivat suhteellisuusperiaatteen vastaisia. Tältä osin unionin tuomioistuin on todennut 14.5.2009 antamansa tuomion Azienda Agricola Disarò Antonio ym. (C-34/08, EU:C:2009:304) 83 kohdassa, että asetusta N:o 1788/2003 suhteellisuusperiaatteen nähdessä tarkasteltaessa ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat asetuksen pätevyteen.
- 76 Saman täytyy koskea yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevaa asetusta. Maidon kokonaistuotannon rajoittaminen unionissa, josta kyseisessä asetuksessa säädetään, mahdollistaa unionissa olemassa olevien maidon ylijäämien myynnin helpottamisen ja siten maidon ja maitotuotteiden tarjonnan ja kysynnän välisen epätasapainon sekä siitä aiheutuvien rakenteellisten ylijäämien vähentämisen. Näin ollen ei voida katsoa, että kyseinen toimenpide olisi ilmeisen soveltumaton markkinoiden vakauttamista ja markkinoiden tasapainottamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, josta muistutetaan kyseisen asetuksen johdanto-osan 36 perustelukappaleessa.
- 77 Maitokiintiöjärjestelmä ja ylijäämämaksujärjestelmä voisivat tosin vaikuttaa enemmän SAN-juustojen valmistamiseen käytetyn maidon tuottajiin, jotka ovat velvollisia hankkimaan yksinomaan tietyltä maantieteelliseltä alueelta peräisin olevaa maitoa, kun taas maatalousmarkkinamekanismi edellyttää, että jos maidon kysyntä jossakin jäsenvaltiossa ylittää maidon tarjonnan, kyseinen valtio voi tuoda muista jäsenvaltioista tarvittavan määrän maitoa. Tämän seurauksena ei kuitenkaan voida päätellä, että kun otetaan huomioon unionin lainsäätäjän harkintavalta yhteisen maatalouspolitiikan alalla, maitokiintiöjärjestelmä olisi ilmeisen soveltumaton sillä tavoitellun pääasiallisen tavoitteen saavuttamiseen.
- 78 Väitteestä, jonka mukaan yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artikla eivät ole oikeusvarmuuden, luottamuksensuojan ja elinkeinovapauden periaatteiden mukaisia, on todettava, että ennakkoratkaisupyynnön sisältyvien seikkojen perusteella unionin tuomioistuin ei voi tutkia, onko kiintiö- ja ylijäämämaksujärjestelmät, sellaisina kuin niistä on säädetty näissä säännöksissä, yhteensoveltuvia mainittujen periaatteiden kanssa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei etenkään esitä syitä, joiden vuoksi sillä on epäilyksiä kyseisten järjestelmien pätevydestä näiden samojen periaatteiden kannalta.
- 79 Kaiken edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, ettei sitä tarkasteltaessa ole ilmennyt seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 55, 65 ja 78 artiklan pätevyteen.

Oikeudenkäyntikulut

- 80 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007, sellaisena kuin se on muutettuna 17.3.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 248/2008, 55, 65**

ja 78 artiklaa on tulkittava siten, että niissä ei maidon ja muiden maitotuotteiden tuotantoa koskevia kansallisia kiintiöitä sekä ylijäämämaksuja laskettaessa suljeta pois sellaisia maitomääriä, jotka on tarkoitettu suojatun alkuperänimityksen saaneiden ja kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen juustojen tuotantoon.

- 2) Kolmatta kysymystä tarkasteltaessa ei ole ilmennyt seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa asetuksen N:o 1234/2007, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 248/2008, 55, 65 ja 78 artiklan pätevyYTEEN.

Allekirjoitukset